

Nissi Põhikooli kunsti 5.-9. klassi ainekava.

Tundide arv klassiti

Õppeaine						
	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl	Kokku
Kunst	1	1	1	1	1	5

Õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 7) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu II kooliastmes

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamise õpetus.

Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevused II kooliastmes

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.

Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.

Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine.

Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline Võrdlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

Õpitulemused 5. klassis

5. klassi õpilane:

- kavandab ja kujundab;
- eksperimenteerib kujutamise reeglitega;
- mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla;
- kasutab kavandamist kui protsessi ideede arendamiseks;
- loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid tehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid väljendusviise;
- leiab infot erinevatest allikatest;
- uurib ja võrdleb eri ajastute maju, märkab erinevaid vorme;
- tunneb inimese näo proportsioone, kuid muudab neid, et suurendada ilmekust;
- väljendab emotsiooni poosiga;
- katsetab erinevaid kunstitehnikaid;
- on tutvunud inimkeha proportsioonidega;
- leiab eeskju erinevatest kunstitöödest;
- analüüsib etteantud mudeli kohaselt kunstiteost;
- kasutab kavandamist tööprotsessi olulise osana;
- leiab vormi ja funktsiooni seoseid;
- osaleb aruteludes ja ühistöös;
- kujutab ruumi kolmemõõtmelisust;
- kujutab loodusest ja visandab;
- leiab õiged proportsioonid, geomeetrilise objekti külgede suunad ja paigutuse;
- väljendab mõtteid ja ideid visuaalsete vahenditega.

Õppesisu II kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 5. klassis
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.</p>	<p>Kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Värv kui väljendusvahend. Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.</p> <p>5. klass Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid. Loodus <i>versus</i> arhitektuur Ühe eseme erinevate osade suhe. Inimese ja inimese näo kujutamise lihtsad proportsioonireeglid. Kera, silindri, tahuka kujutamine.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video,</p>	<p>Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine. Digitaalsete tehnikate katsetamine</p>

digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.	5. klass Maal – monokroomne maalimine (tint jms). Skulptuur – papier-marche vms. Graafika – papitrükk, mustritega pinnakatmine.
Disain ja keskkond Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	Probleemipõhiste lähteülesannete kasutamine. Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja võrdlemine. Kesk-konnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. Foto, digitaal-graafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.
	5. klass Märk – märk kui stilisatsioon, piltkiri. Kiri – šrifti ja pildi sidumine tervikuks.
Kunstikultuur Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.	Kunstiteoste analüüsimine. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu lahti mõtestamine.
	5. klass Eesti ja maailm – konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco jt). Rahvakunst – sõled, kapad, kirstud.
Meedia ja kommunikatsioon Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jms vaatlemine ja nende üle arutlemine, kirjeldamine ja eelistuste põhjendamine. Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
	5. klass Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine. Tootereklaam.

Lõiming 5. klassis

Emakeel: õigekiri reklaamitekstidel ja siltidel; pilt ja tekst; visuaalselt esitatud info (foto, joonis, graafik) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine.

Kirjandus: animafilmi olemus; koomiline ja mittekoomiline; vanasõna ja kõnekäänu olemus; kõnekäändude ja vanasõnade tähendus; kõnekäändude ja vanasõnade eristav seostamine tänapäeva elunähtustega; sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine; eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine; kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine; omalooming; sündmustiku või tegelasega seotud lugu; sündmustik; tegelastevaheline dialoog; rollimäng.

Loodusõpetus: teema „Asula“, elukeskkond maa-asulas ja linnas; Eesti linnad; koduasula plaan; elutingimused asulas; tehiskooslus, park; kodukoha loodus; Eesti pinnavormid ning pinnamood; küngas, org, nõgu, mägi, nõlv, jalam, kõrgustik, tasandik, madalik, paekallas, rändrahn.

Võõrkeel: info otsimine internetist.

Muusika: meeleolu visualiseerimine; sügismeeleolud muusikas (nt A. Vivaldi „Aastaajad“); muusika ja/või helide leidmine varjuteatri loole; mõistatused ja vanasõnad rahvalugudes.

Matemaatika: geomeetrilised kujundid ja mõõtmine; nurkade liigid; paralleelsed ja ristuvad sirged; mõõtühikud.

Tehnoloogiaõpetus: mõõtmine, mõõtühikud, eskiis ja kavandamine.

Käsitöö ja kodundus: esemeline rahvakunst; rahvuslikud muustrid ehk kirjad.

Ajalugu: ajalooallikad; eluolu; tegevusalad; elamud, rõivastus, toit; kultuur ja traditsioonid, nende muutumine ajas.

Teabekeskkond: võimalused teabe hankimisel; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs.

Kultuuriline identiteet: kultuuri ajalugu, omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus. ja kultuuride mitmekesisus.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: ühistegevuse kavandamine, osalemine rühmatöös.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: positiivne hoiak õppimisse, tutvumine erinevate elukutsetega.

Õpitulemused 6. klassis

6. klassi õpilane:

- leiab eeskju erinevatest kunstitöödest;
- kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal;
- mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla;
- on tuttav inimkeha proportsioonidega;
- osaleb ühistöös ja aruteludes;
- eksperimenteerib kujutamise reeglitega;
- leiab infot erinevatest allikatest;
- mõistab, mis on kompositsiooni kooskõla;
- leiab vormi ja funktsiooni seoseid;
- kujutab kolmemõõtmelist objekti tasapinnal;
- kujutab kolmemõõtmelisi objekte naturist joonistades;
- mõistab animatsiooni põhialuseid;
- leiab eeskju rahvakunstist;
- katsetab erinevaid materjale ja võtteid, kasutab sobivaid;
- on tuttav näo proportsioonidega, leides õiged proportsioonid ja paigutuse;
- on omandanud reljeefkujutise vormimise kogemuse;
- loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid töövõtteid ja materjale, kasutab tulemuslikemaid;
- valib ja leiab eeskju arhitektuuri mitmekesisusest;
- osaleb tööde esitlustes;
- võrdleb joonistusi ja fotosid kus sama hoonet või linnavaadet on pildistatud erinevatest vaatenurkadest;
- kasutab valgust ja varju ruumiliste objektide kujutamisel;
- analüüsib erinevaid kunstitöid;
- mõistab, mis on joonte ja pindade kogumõju, kompositsioon ja kooskõla.

Õppesisu II kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 6. klassis
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.</p>	<p>Kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Värv kui väljendusvahend. Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.</p> <p>6. klass Sõnumite ja emotsioonide edastamine kunstis. Oma tööde võrdlemine kunstiajaloo näidetega. Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Pöördkehad ja mahulised esemed. Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis. Esemete jaotumine geomeetrilisteks kehadeks.</p>

<p>Materjalid ja tehnikad Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.</p>	<p>Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine. Digitaalsete tehnikate katsetamine</p> <p>6. klass Maal – segatehnikad. Skulptuur – materjalide kombineerimine. Graafika – sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonisuses.</p>
<p>Disain ja keskkond Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.</p>	<p>Probleemipõhiste lähteülesannete kasutamine. Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja võrdlemine. Kesk-konnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. Foto, digitaal-graafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.</p> <p>6. klass Märk – märk kui sümbol (nt sodiaagimärgid). Kiri – šrift varjuga, ruumiline kiri.</p>
<p>Kunstikultuur Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.</p>	<p>Kunstiteoste analüüsimine. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu lahti mõtestamine.</p> <p>6. klass Eesti ja maailm – kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiikkunst jms). Rahvakunst – taluarhitektuur.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.</p>	<p>Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jms vaatlemine ja nende üle arutlemine, kirjeldamine ja eelistuste põhjendamine. Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.</p> <p>6. klass Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel. Vormimuutustest tulenev tähenduse muutus.</p>

Lõiming 6. klassis

Matemaatika: peegeldus sirgest, telg-sümmeetria; geomeetrilised kujundid; sümmeetria arhitektuuris ja kujutatavas kunstis.

Loodusõpetus: elukeskkonnad Eestis, eluslooduse mitmekesisus; inimtegevuse mõju loodusele; keemilise tõrje mõju loodusele; mulla reostumine ja hävimine; mets elukeskkonnana; elutingimused metsas; mets kui elukooslus; metsade kaitse; Läänemeri elukeskkonnana; õhk, õhu tähtsus; õhu koostis, õhu omadused; õhu liikumine ja tuul; pilved ja sademed; säästev tarbimine; loodus- ja keskkonnakaitse Eestis; inimese mõju keskkonnale; bioloogilise mitmekesisuse kaitse; kaitsealad.

Ajalugu: allikmaterjalide tõlgendamine; kultuur rahvusliku identiteedi kandjana; sümbolid Vanas Egiptuses; sümbolite kasutamine eri kultuurides; Rooma riigi tekkimine, ajalugu ja ühiskondlik korraldus; raha ja kaubandus Rooma impeeriumis; Rooma valitsejad; Rooma linna tekkimine; maailmakaart, erinevate piirkondade ajalugu ja kultuur; kultuuri ja traditsioonide muutumine; ajaloolised gravüürid ja maalid linnadest; ajaloolised fotojäädvustused.

Ühiskonnaõpetus: seadus kui regulatsioon; peamised inimõigused; kultuur rahvusliku identiteedi kandjana.

Ühiskonnaõpetus: autoriõiguste kaitse; teiste autorite loomingu viitamine; teiste autorite ja enda tehtud tööde väärtustamine; intellektuaalse omandi kaitsega seotud probleemid internetis.

Ühiskonnaõpetus: töö ja tarbimine; aja ja kulutuste paneerimine ning raha kasutamine, laenamine ja säästmine; teadlik infotarbimine ja –edastamine; otsingumootorite kasutamine; reklaami sõnumid ja müügiedu taotlus; fakt ja arvamus reklaamis.

Muusika: rahvalaulud ja -muusika; erinevate riikide rahvamuusika karakter värvides (jaapani, india vm muusika); tehiskeskkonna kujutamine muusikas; muusika/helide analüüsimine reklaamis.

Kultuuriline identiteet: omakultuur ja kultuuride mitmekesisus.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: ühistegevuse kavandamine, osalemine rühmatöös, oma arvamuse avaldamine.

Teabekeskond: infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel, otsingumootorite, sõnastike ja entsüklopeediate kasutamine; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs.

Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng: loodus minu ümber, turvalise keskkonna hoidmine.

Õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 2) analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
- 3) visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 4) rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- 5) esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- 6) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meedie kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 7) analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
- 8) arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu III kooliastmes

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstraherimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt).

Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

Õppetegevus III kooliastmes

Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.

Töö kavandamine, tegemine, esitlemine ja analüüsimine.

Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.

Õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele.

Ekspositsiooni arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.

Infootsing erinevatest teabeallikatest.

Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest lähtudes.

Õpitulemused 7. klassis

7. klassi õpilane:

- teab joonistavaid kunstnikke ja mõnda nende teostest;
- uurib teoste faktuure ja tehnilisi võtteid; visandab ja loob nende eeskujul ise omanäolisi faktuure;
- märkab oma ümbruses väiksemaid või suuremaid faktuure;
- kasutab erinevaid pliiatseid ja tehnilisi võtteid;
- kavandab õpetaja abiga raamatu vormi;
- saab selgeks uue tehnika - tuši- või tindijoonistuse; loob ise ühe pildi nimetatud tehnikas;
- tunneb nüüdisaegse joonistuskunsti olemust ja selle eri võimalusi;
- oskab luua teemast lähtuvat mõistekaarti;
- oskab kujutada abstraktset või muul moel kujutamatu;
- katsetab erinevaid tehnilisi joonistusvõtteid; oskab kasutada erinevaid joonistusvahendeid;
- arutleb kompositsiooni üle teoste eksponeerimisel;
- saab aru kontseptsiooni olemusest kaasaegses kunstis;
- kasutab oma loomingus erinevaid tehnilisi vahendeid;
- õpib loodust rikkumata kasutama käepäraseid looduslikke materjale loominguliseks väljendusvahendiks;
- mõistab värvide olulisust keskkonnast arusaamisel;
- teab, miks eksisteerivad rahvusvahelised standardvärvid;
- oskab välja tuua konkreetse valitud motiiviga eriotstarbelisi objekte ümbritsevast keskkonnast;
- komponeerib oma väljapaneku ja põhjendab valikuid;
- oskab tutvustada valitud objekte, nende otstarvet ja loojaid (ka enda loodud objektid).
- avastab seoseid, mida varem pole märganud;
- püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele;
- loob ühistööna installatsiooni;
- seostab visuaalse uurimuse uue tulemusega (fotost või joonistusest postkaardini);
- omandab muuseumiskäimise harjumusi; saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest;
- teab, mis on kontseptsioon ja kontekst;
- oskab valida kontseptsiooni teostamiseks kunstivormi ja planeerida tegevust;
- on oma ideed teostanud; oskab teost dokumenteerida;
- oskab erinevaid pastelli- ja sötetehnikaid;
- teab pastelli- ja sötetehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke;
- omab ülevaadet (pildi)kompositsiooni kujundamise põhitingimustest geomeetriliste põhikujundite abil;
- tunneb pastelli- ja sötetehnika ajalugu;
- võimalusel külastab Kumu kunstimuuseumi rahvusromantismi saali;
- oskab erinevaid akvarellitehnikaid (graafiline, "siidine", "villane", soolane jne);
- teab akvarellitehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke;
- oskab organiseerida pildipinda lähtuvalt elementide asukohast;
- mõtleb kompositsioonelementide hulga ja asukohtade üle pinnal;
- tunneb akvarellitehnika ajalugu.

Õppesisu III kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 7. klassis
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.</p>	<p>Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil). Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.</p> <p>7. klass Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne. Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid). Ruumi kolm mõõdet. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. Geomeetiline kujund sümbolina.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).</p>	<p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.</p> <p>7. klass Maal – maalimine erinevatele materjalidele. Skulptuur - paberskulptuur ilma liimita. Graafika - trükigraafika ja värvi- ning viltpliiatsite ühendamine.</p>
<p>Disain ja keskkond Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilised. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted. Sihtrühmapõhine lähteülesanne. Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilised. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p> <p>7. klass Märk - geomeetriliste kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus. Kiri - omaloodud šrifti kujundamine.</p>
<p>Kunstikultuur Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid. Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.</p> <p>7. klass Eesti ja maailm - keskajast barokini. Rahvakunst - käise-, vöö- jt kirjad.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid</p>

Digitaalsete tehnoloogiatega kasutamise loovtöös (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).	reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
	7. klass Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.

Lõiming 7. klassis

Emakeel: suuline ja kirjalik eneseväljendus; kõnekäänud ja metafoorid; ilmekas väljendus.

Matemaatika: geomeetria.

Loodusõpetus: keskkond meie ümber; vee füüsikaliste omaduste käsitlemine; meeled ja tajumine; lõhnad kommunikatsiooni vahendina; aastaajad ja värvid looduses; kaitsevärvus, hoiatusvärvus.

Võõrkeeled: suuline ja kirjalik eneseväljendus.

Ajalugu: Eesti ajalugu, kultuur ja elukeskkond 20. sajandil.

Muusika: muusikaline eneseväljendus (laulmine, pillimäng, liikumine); aastajad muusikas (Antonio Vivaldi jt.); värvid muusikas – helikeel; originaal, arranžering ja töötlus muusikas; muusikaline omalooming.

Tehnoloogia: tehniliste vahendite kasutamine loomingulistes ülesannetes ja töö dokumenteerimisel.

Käsitöö ja kodundus: esemeline rahvakunst; rahvuslikud mustrid ehk kirjad.

Kultuuriline identiteet: kultuuri ajalugu ja kultuuriline mitmekesisus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: loodusest kui terviksüsteemist arusaama kujundamine; turvalise keskkonna hoidmine; looduses käitumine ja looduslike materjalide kasutamine.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: ühistegevuse kavandamine, osalemine rühmatöös, tulemuste esitlemine.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: positiivne hoiak õppimisse, tutvumine erinevate elukutsetega (nt kunstnik, disainer); tootmine ja ettevõtlus; uute toodete ideede otsimine; enda ideede tutvustamine ja arutelu osalemine.

Teabekeskkond: infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel; leitud teabe kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs.

Õpitulemused 8. klassis

8. klassi õpilane:

- teab, mis on sürrealism ja automatism;
- teab kunstnikke, kes kasutavad automatismi võtteid;
- oskab kompimise ja vahetu tunde najal abstraherida objekte;
- arendab varem visandatud abstraktsetest kujunditest edasi isikupärased tegelaskujud;
- oskab maalida, kasutades automatismi töö lähtepunktina;
- mõtleb läbi teose kompositsiooni;
- loob lugusid ja tegelasi;
- oskab teha mõistekaarti;
- on saanud grupitöö kogemuse *performance* 'I esitamisel. kujutab oma lugu pildiseeriana;
- teab eesti klassikalise skulptuuri teoseid ja kunstnikke (August Weizenberg, Amandus, Adamson);
- tajub skulptuuride kolmemõõtmelisust;
- omandab muuseumikäimise harjumusi;
- saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest;
- on uurinud erinevaid vorme;
- oskab luua olemasolevatest detailidest uusi kooslusi;
- on uurinud vormide suhet tasapinnaga ja vormide suhtlemist omavahel;
- oskab leida seoseid omadussõnade ja vormide vahel (kerge, raske, püsiv, ebakindel, liikuv, staatiline);
- teab, mis on stiliseerimine ja transformeerimine;
- oskab luua omanäolisi miniskulptuure;
- teab, mis on patineerimine, monokroomsus ja mularaž;
- oskab nimetada kunstnikke, kes on loonud installatsioone;
- on omandanud kogemused ühise installatsiooni loomisel;
- oskab teha oma installatsioonist helitaustaga video;
- märkab geomeetrilisi rütme enda ümber;
- teab, mis on arhitektoonika ja oskab seda kavandada;
- tajub enda ja teiste suhet keskkonnaga;
- mõtleb taasakutuse peale kunstis;
- oskab luua kunstiobjekti kasutatud asjast, ühendades seda erinevate materjalidega;
- kasutab sõnumi edastamise visuaalseid võtteid;
- uurib liiklusmärkide kujundusi;
- loob uusi liiklusmärke;
- püstitab endale ise teema ja ülesande; teostab idee sobivate vahenditega; planeerib oma idee teostamiseks kuluva aja oskuslikult;
- omandab muuseumikülastamise harjumuse;
- saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest.

Õppesisu III kooliastmes	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel kooliastmel ja 8. klassis
Pildiline ja ruumiline väljendus Kunstiteosed ja stiilid, lood ja	Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil). Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.

<p>sündmused uue teose loomise lähtepunktina.</p> <p>Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.</p>	<p>8. klass</p> <p>Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Realistlik maastikumaal, veekogu. Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik. Inimese meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad</p> <p>Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).</p>	<p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.</p> <p>8. klass</p> <p>Maal - klaasimaal, fresko jms. Skulptuur - skulptuur „liigse” eemaldamisega (penoplast vms). Graafika - erinevate graafikaliikide katsetused.</p>
<p>Disain ja keskkond</p> <p>Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisuus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted. Sihtrühmapõhine lähteülesanne. Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisuus. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p> <p>8. klass</p> <p>Märk - märgi tähenduse muutus ajaloos, firmamärk. Kiri - šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm.</p>
<p>Kunstikultuur</p> <p>Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid. Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.</p> <p>8. klass</p> <p>Eesti ja maailm - 19. sajandi stiilid, modernism. Rahvakunst - rahvuslik ja rahvalik.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon</p> <p>Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.</p>

Lõiming 8. klassis

Emakeel: tekstianalüüs, suuline eneseväljendusoskus; kunstialane sõnavara; eneseväljendamisoskus, osalemine arutelus.

Kirjandus: elulood, olustikukirjeldus.

Ajalugu: Euroopa ajalugu ja kultuur 19. sajandil ja 20. sajandi algul. Vene Impeeriumi äärealade poliitika; Eesti kultuur 19. sajandil ja 20. sajandi algul; rahvuslik ärkamine Eestis.

Geograafia: Eesti ja Euroopa kaart; Euroopa ja Põhja-Ameerika riigid ja linnad, kunstiteosed kunstimuuseumides.

Muusika: lood muusikas (regilaul, laul, ooper, muusikal); vaikus ja müra.

Loodusõpetus: meeleeelund, meeled, kuulmine, kompimine, maitsmine, haistmine, nägemine.

Käsitöö / Tehnoloogia: materjalide tundmine, töövahendid ja töövõtted.

Väärtused ja kõlblus: inimestevahelised suhted ja kommunikatsioon; teistega arvestamine, tähelepanelikkus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng: tarbimine ja taaskasutus; ökoloogia ja keskkonnakaitse; inimtegevus keskkonnaprobleemide lahendamisel; arusaamde kujundamine loodusest kui terviksüsteemist.

Kultuuriline identiteet: kultuuri ja kunsti ajalugu; Eesti kultuuri väärtustamine, teadlikkus teistest kultuuridest.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: ühistegevuse kavandamine, osalemine rühmatöös.

Teabekeskkond: oskus leida informatsiooni ja seda kriitiliselt hinnata.

Tehnoloogia ja innovatsioon: IKT rakendamine dokumenteerimisel ja esitluse koostamisel.

Tervis ja ohutus: tervist väärtustavate hoiakute kujundamine ja tervisliku käitumise oskuste arendamine; ohutute käitumisviiside omandamine; ohtusalase info mõistmine.

Ettevõtlikkus ja karjääri planeerimine: disaini roll ettevõtluses; erinevad elukutsed; arhitektuuri ja ehitusega seotud elukutsed; koostöö oskused, ühine tegutsemine;

Ettevõtlikkus ja karjääri planeerimine: valmisolek iseseisvaks toimetulekuks uutes olukordades; iseseisvate ülesanete kavandamine, teostamine ja tulemuste esitlemine.

Õpitulemused 9. klassis

9. klassi õpilane:

- teab, kuidas kiri läbi ajaloo on arenenud ja muutunud;
- seostab kirjavorme arhitektuuriga;
- tunneb ära olulisemad kirjastiilid;
- teab, mis on kalligraafia;
- loob oma tähestiku;
- oskab kujundada raamatukaant või plakati;
- komponeerib oskuslikult omavahel erinevates proportsioonides kirju;
- teab, mis on kalligraafiline kunst ja konkreetne poeesia;
- oskab loovalt kasutada teksti või kirja elementi kompositsioonis, kunstnikuraamatus, installatsioonis või *performance*'is.
- teab, mis on piktogramm;
- teab kunstnikke, kes kasutavad märgilist pildikeelt;
- on omandanud kogemused piktogrammide loomisel;
- oskab rühma liikmena luua sõnumiga piltjutustust;
- oskab rühma liikmena luua ühistöödest terviklikku väljapanekut ja esitada teost publikule.
- teab mõningaid popkunstnikke (nt Richard Hamilton, Andy Warhol, Andres Tolts, Kaljo Põllu);
- mõtleb kriitiliselt; massikultuuri ja tarbimise teemal;
- loob oma popkunsti laadis kolaaži;
- teab fotot kasutavaid kunstnikke (nt David Hockney, DeStudio - Herkki Erich Merila, Peeter Laurits);
- kasutab fotokoopiat oma töö teostamisel;
- loob autoportree fotokollaaži ja segatehnikas;
- teab, mis on sürrealism ja dadaism;
- lavastab ja dokumenteerib sürrealistlikku situatsiooni eseme kasutamisest;
- teab helisündmust Eestist ja näiteid mujalt maailmast;
- **esitab rühma** liikmena juhendiga helisündmuse.
- oskab oma valikuid põhjendada ning oma tööd tutvustada;
- **loob installatsioone rõivastest**;
- teab, mis on tegevuskunst, *happening* ja *performance*;
- teab olulisi *performance*'i-kunstnikke Eestis ja mujal maailmas;
- oskab rühma liikmena luua *performance*'i stsenaariumi; on omandanud kogemused *performance*'i esitamisel; oskab aktsiooni dokumenteerida;
- teab animatsiooni eriliike;
- leiab loovülesandes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi;
- kasutab loovtöös digitaalseid tehnoloogiaid;
- tunneb Eesti Kunstimuseumi digiarhiivi ja Kumu virtuaaltuuri ning oskab neid kasutada;
- oskab küsimuste abil avada kunstiteoseid ning neid teistele õpilastele tutvustada;
- omandab muuseumikäimise harjumusi;
- saab teada konkreetse näituse autoritest ja temadest.

	9. klassis
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.</p>	<p>Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil). Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.</p> <p>9. klass Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Loodus detailides, maja siseruum. Deformatsioon (nt kubism, ekspressionism) mõju suurendamiseks. Mitu inimese figuuri suhtlemas, käed. Arhitektoonika. Moodulsüsteemid.</p>
<p>Materjalid ja tehnikad Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).</p>	<p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.</p> <p>9. klass Maal - lahustid, lakid jms, õlimaal, graffiti. Skulptuur - materjali valik lähtuvalt teemast ja soovist. Graafika - graafika + kollaaž jt segatehnikad.</p>
<p>Disain ja keskkond Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilised. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused. Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted. Sihtrühmapõhine lähteülesanne. Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilised. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p> <p>9. klass Märk - mäng sümbolitega, logo. Kiri - pidulik kiri (nt kalligraafia).</p>
<p>Kunstikultuur Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid. Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine. Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.</p> <p>9. klass Eesti ja maailm - protsessuaalne kunst, kunstide süntees, tänapäevakunst. Rahvakunst - etnograafia ja tänapäev.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Digitaalsete tehnoloogiate</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p>

kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).	Digitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
	9. klass Ruumilisus ja ruumilisuse illusioon (3-D efekt, stereonägumine jms).

Lõiming 9. klassis

Emakeel: reklaami või infolehe koostamine, sõnalise teksti seostamine pildilise teabega; pilt ja tekst kui tervik; diagrammid, teabegraafika, piltmõistus ja reklaamitekst; võõrsõnad ja võõrnimed; erialane sõnavara.

Kirjandus: kunstnikud kirjanduses.

Matemaatika: geomeetria.

Bioloogia: inimese luud ja lihased; hingamine; treeningu mõju lihaskonnale; infovahetus väliskeskkonnaga; inimese areng ja vananemine.

Ajalugu: seosed tänapäeva ja varasema ajaloo vahel; Kreeka ja Rooma ehituskunst ja kultuur; Keskaja ehituskunst ja kultuur; kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel; rõivad ajaloo; Eesti Vabariik 1918 – 1939; Eesti Nõukogude okupatsiooni all; maailm pärast Teist Maailmasõda.

Muusika: notatsiooni (noodikirja) areng; graafiline notatsioon; helide/muusika kasutamine installatsioonis/performance's; pop- ja rokkmuusika; heli/muusika tegevuskunstides; heli/muusika valimine animatsioonile.

Tehnoloogia/käsitöö ja kodundus: IKT vahendite kasutamine loomingulistes ülesannetes ja töö dokumenteerimisel; esemeline keskkond; materjalid ja nende omadused.

Kehaline kasvatus: tuleviku spordi- ja olümpiaalad.

Inimeseõpetus: esmaabi.

Teabekeskond: infotehnoloogia võimalused teabe hankimisel; leitud teabele kriitilise hinnangu andmine; visuaalse teksti analüüs.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: ühistegevuse kavandamine, osalemine rühmatöös.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: positiivne hoiak õppimisse; tutvumine erinevate elukutsetega; ettevõtlus ja tootmine; reklaami ja kommunikatsiooni tähtsus ettevõtluses.

Ühiskond ja jätkusuutlik areng: säästlik tarbimine ja keskkonnahoid.

Kultuuriline identiteet: mineviku-kogemuse ja kaasaegse kultuuri säilitamise tähtsus (kunstiteosed, esemed, lood).

Keskkond ja jätkusuutlik areng: taaskasutus; loodus minu ümber, turvalise keskkonna hoidmine.

Tervis ja ohutus: tervislikud eluviisid, liikumise tähtsus, traumade vältimine.